

*Marchii-Dmytrash Tamara, Precarpathian National University
Named After Vasyl Stefanyk, Candidate of Pedagogical Science,
Pedagogical Institute*

***Principles of future foreign languages teachers training
to the organization of educational activity in elementary school***

Abstract: The article is dedicated to the principles of foreign languages teachers training to the organization of educational activity with students of primary school. It is justified general didactic, psychological, methodological and organizational principles in this publication.

Keywords: Principle, teacher of foreign language, educational activity, training, primary school, pupil.

*Марчій-Дмитраш Тамара, Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника,
кандидат педагогічних наук, Педагогічний інститут*

**Принципи підготовки майбутніх учителів іноземних мов
до організації навчальної діяльності в початковій школі**

Анотація: Статтю присвячено принципам підготовки майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності з учнями початкової школи. В публікації обґрунтовано загальнодидактичні, психологічні, методичні та організаційні принципи.

Ключові слова: Принцип, учитель іноземної мови, навчальна діяльність, підготовка, початкова школа, учень.

Актуальність дослідження. В умовах інтеграційних процесів в Україні особливо актуальною стала проблема іншомовної професійної підготовки педагогів. У зв'язку з цим багато уваги звернено на формування комунікативної компетенції вчителів іноземної мови початкової школи, оскільки саме від рівня їх знань, професіоналізму, творчого потенціалу залежатиме зацікавленість і оволодіння іноземною мовою молодших школярів. Тому одним із важливих завдань ВНЗ є навчити майбутніх фахівців ефективно організовувати навчальну діяльність учнів задля досягнення ними якнайвищих результатів у вивченні мови. Для підвищення якості підготовки і формування готовності студентів доцільно враховувати низку принципів. Тому *метою статті* є їх обґрунтування у підготовці майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності в початковій школі.

Аналіз наукових досліджень і виклад основного матеріалу. Підготовка майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності в початковій школі з урахуванням спеціальних принципів у цьому процесі стала предметом дослідження С. Будака, С. Ніколаєвої, М. Фіцули, Т. Шкваріної та інших.

Підготовка студентів до організації навчальної діяльності в початковій школі здійснюється за допомогою форм і методів навчання, практики, консультацій, самостійної та навчально-дослідної роботи студентів на основі принципів. Під ***принципами організації навчальної діяльності*** у ВНЗ ми розуміли фундаментальні положення, які покладено в основу змісту, форм і методів підготовки майбутніх педагогів відповідно до поставленої мети.

В основі формування готовності майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності в початковій школі – ***загальнодидактичні принципи***: науковості, систематичності та послідовності навчання, доступності навчання, зв'язку навчання із

життям та педагогічною практикою, свідомості й активності у навчанні, міцності та практичності знань, індивідуалізації та диференціації, емоційності навчання (за М. Фіцулою [1]). Їх доцільно враховувати для роботи над самостійними і творчими завданнями, у педагогічній практиці, контролі за навчальною діяльністю майбутніх учителів.

Вкрай актуальним є врахування *психологічних і методичних принципів*.

Ключовим вважаємо принцип мотивації, який передбачає орієнтацію на мету і мотиви студентів до оволодіння системою знань, умінь, навичок організації навчальної діяльності, що в кінцевому результаті сприяє мотиваційній готовності до роботи з молодшими школярами (можна реалізовувати за допомогою методу “мозкового штурму”, навчальних дискусій, бесід).

Із описаним вище принципом безпосередньо пов'язаний особистісно орієнтований підхід до навчання майбутніх педагогів, який передбачає заохочення до самовдосконалення, їх підтримку і стимулювання. Ми реалізуємо його через орієнтацію на студента як особистість із властивими йому темпом засвоєння навчальної інформації, здібностями, можливостями організувати навчальну діяльність.

З метою формування готовності майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності учнів дієвими, на нашу думку, є методи активного навчання. Тому доцільним вважаємо дотримання принципу поетапності у формуванні організаційних навичок і вмінь від простого відтворення певних вправ до самостійних творчих рішень та вчинків.

Принцип урахування адаптаційних процесів під час використання методів активного навчання сприяє зменшенню труднощів на початкових етапах професійної діяльності, дозволяє перевірити свої можливості (з цією метою доцільно використовувати педагогічні ігри,

обговорювати їх значення для ефективної організації навчальної діяльності й вивчення іноземної мови та спеціальної підготовки до їх проведення).

Одним із провідних методичних принципів є принцип комунікативності, відповідно до якого організація навчання повинна відбуватися максимально наближено до реального процесу мовленнєвого спілкування [2]. Для цього варто активно використовувати педагогічні навчальні ігри, оскільки в них умовні ситуації відображають реальні, це сприяє розвитку навичок спілкування, професійних умінь та навичок. Для максимального наближення навчальних умов до процесу комунікації доцільно враховувати особливості стосунків і взаємодії партнерів (“студент – викладач”, “студент – студент”, “студент – дитина”), якість професійно спрямованих ситуацій, у яких відбувається спілкування, систему мовленнєвих засобів, які забезпечують готовність студентів до професійних дій, новизну у системі навчання [3].

Принцип урахування рівня володіння мовою можна реалізовувати через зіставлення особливостей рідної та іноземної мов, що уможлиблює формування комунікативних навичок і вмінь.

Оскільки підготовку студентів спрямовано на оволодіння професійною майстерністю для взаємодії з учнями початкової школи, то варто брати до уваги принцип професійної спрямованості. Слід акцентувати на професійному оволодінні іноземною мовою, ситуативному, контекстно адекватному користуванні мовленням як засобом комунікації та педагогічної діяльності в навчальному закладі з урахуванням мети навчання, вікових особливостей тих, кого навчають, та їх мовленнєвої підготовки [4]. Відповідно у підготовці майбутніх педагогів акцентували на меті професійної підготовки й умовах для всебічного розвитку їх навичок і вмінь.

Проведення навчальних занять зі студентами за допомогою методів активного навчання чи з учнями із використанням дидактичних ігор підпорядковано принципу ситуативно-тематичної організації навчання. Ситуація – це своєрідна система взаємин тих, хто спілкується, вона виступає фактором навчання, а також є основою функціонування спілкування іноземною мовою [5]. У процесі підготовки доцільно моделювати педагогічні ситуації відповідно до конкретної теми уроків, гуртків, конкурсів, консультацій, факультативів.

При доборі змісту, розподілі навчального матеріалу слід урахувати також принципи гуманізації, урахування індивідуальних можливостей студентів, професійної спрямованості; єдності викладання, учіння і методичної підготовки до раннього навчання іноземної мови; послідовності, тематичного концентризму і циклічності, практичної мовленнєвої спрямованості, достатності лексичного і граматичного матеріалів для виконання майбутніх професійних функцій; комплексності джерел інформації, мети і методів навчання; функціональності матеріалу, комплексності форм контролю і самоконтролю (за Т. Шкваріною [6]).

Окрім цього, використовуючи методи активного навчання студентів для оволодіння ними методикою організації навчальної діяльності у початковій школі, доцільно враховувати також принципи об'єктивності, демократизації стосунків у системі “викладач – студент”, орієнтації на розвиток особистості майбутнього вчителя. Проте все ж, на наше переконання, основну увагу варто зосередити на принципах комунікативності й ситуативно-тематичної організації навчання.

Водночас актуальними є специфічні *організаційні принципи*, пов'язані з вивченням іноземної мови. Провідними принципами організації взаємодії зі студентами є єдність теоретичної (лекційної) із практичною підготовкою студентів (за М. Фіцулою) на заняттях, у навчально-педагогічних іграх; активність студентів в навчальному

процесі, розвиток ініціативи й самодіяльності, діалогічності; відповідність і підпорядкування мети (формування готовності) змісту підготовки студентів до організації навчальної діяльності; відтворення професійної діяльності через систему навчально-педагогічних ігор.

Висновки. Підсумовуючи сказане вище, зазначимо, що підготовка студентів до організації навчальної діяльності буде ефективною, коли буде враховано загальнодидактичні, психологічні, методичні та організаційні принципи, які, на наш погляд, є основою продуктивної і результативної взаємодії всіх учасників навчально-виховного процесу ВНЗ.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні проблем підготовки педагогів іноземних мов до організації навчальної діяльності у дошкільних навчальних закладах, із використанням інноваційних технологій.

Список літератури:

1. Фіцула М. Педагогіка вищої школи. К., 2006. – С. 88-90.
2. Ніколаєва С. Основи сучасної методики викладання іноземних мов : схеми і таблиці. К., 2008. – С. 55.
3. Шкваріна Т. Заняття з англійської мови в дошкільному виховному закладі. Умань, 1997. – С. 70-75.
4. Ніколаєва С. Концепція підготовки вчителя іноземної мови. К., 1995. – С. 5–10.
5. Будак С. Формування готовності студентів до іншомовної діяльності з дошкільниками. К., 2008. – С. 72.
6. Шкваріна Т. Настановчо-корекційний курс для студентів – майбутніх вчителів раннього навчання англійської мови. Одеса, 2002. – С. 65.